

Organizačný poriadok súťaže OLYMPIÁDA ĽUDSKÝCH PRÁV

Tento organizačný poriadok je vypracovaný v súlade so smernicou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 23/2017 o súťažiach.

Čl. 1

Charakteristika súťaže a jej poslanie

OLP je dobrovoľnou, záujmovou činnosťou žiakov a žiačok stredných škôl, ktorá priamo súvisí s výchovno-vzdelávacím procesom. OLP je založená na systematickej práci so žiačkami a žiakmi a organizuje sa každý školský rok ako postupová súťaž.

Charakter, poslanie, ciele, partnerstvá, obsah a formy realizácie OLP priamo súvisia s vnútroštátnymi a medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky (ďalej „SR“) ako členskej krajiny Organizácie Spojených národov (ďalej „OSN“), Rady Európy (ďalej „RE“), Európskej únie (ďalej „EÚ“), Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (ďalej „OBSE“) a iných organizácií. OLP prostredníctvom súťaže ako aj sprievodnými aktivitami reflektuje programy uvedených organizácií zamerané na budovanie a posilňovanie demokracie ako kultúry mieru a ľudských práv a rozvíja ich v prostredí SR.

Vyhlasovateľom súťaže je Ministerstvo školstva, vedy, výchovy a športu SR (ďalej „MŠVVaŠ SR“), odbornými gestormi súťaže sú Celoštátna komisia OLP (ďalej „CK OLP“) v spolupráci s UNESCO katedrou pre ľudskoprávne vzdelávanie Univerzity Komenského v Bratislave (UNESCO Chair for Human Rights Education, ďalej „UNESCO katedra UK“) a Helsinským výborom pre ľudské práva na Slovensku (ďalej „HVS“).

OLP je špecifickou olympiádou, pretože

- problematika, ktorej sa venuje, je medzipredmetová a nadpredmetová;
- právo poznať ľudské práva prináleží všetkým ľuďom, čo ovplyvňuje prístup k súťaži, podmienky, štruktúru, riadenie, organizáciu a zabezpečenie súťaže;
- sa vzťahuje k cieľovým skupinám s ohľadom na ich celoživotné funkcie, nielen tie, ktoré sa viažu k stredoškolskému stupňu prípravy na život;
- stavia na širokých partnerstvách potrebných pre dosahovanie svojho poslania ako celospoločenského záujmu, a preto spája štátnu správu, samosprávu, akadémiu, mimovládny sektor a iných partnerov;
- požíva uznanie kľúčových medzinárodných organizácií, OSN/UNESCO, RE, EÚ/FRA (Agentúry pre Základné práva EÚ).

Poslaním OLP je:

- sprostredkovať stredoškolskej mládeži celú škálu schopností (vedomostí, zručností, postojov) potrebných na poznanie a pochopenie podstaty a významu demokracie v jej vnútroštátnom, európskom a svetovom kontexte a aktívny prístup k jej realizácii, kultivácii a obrane;
- prehlbovať vzťah stredoškolskej mládeže k vyučovacím predmetom (občianska náuka, dejepis, etická výchova) a medzipredmetovým resp. nadpredmetovým témam (mier, demokracia, ľudské práva);
- upevňovať v prostredí stredoškolskej mládeže základné demokratické piliere so zvláštnym zreteľom na formovanie zodpovedného demokratického občianstva,

ochranu a podporu ľudských práv a tým na prevenciu nedemokratických a antidemokratických foriem prejavov a správania (rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie, násilného extrémizmu a radikalizmu);

- viesť stredoškolskú mládež k sebvzdelávaniu, samostatnej a pravidelnej tvorivej činnosti, rozvíjaniu jej bádateľských a výskumných schopností, motivovať ju k zmysluplnému využívaniu voľného času, rozvíjať jej spoločenskovednú erudíciu, sociálny cit a empatiu;
- posilňovať schopnosť a zmysel mládeže pre individuálne aj kolektívne výkony, súťaživosť aj spoluprácu;
- pripravovať mladých ľudí na zvládanie osobných, občianskych a spoločenských rolí v čoraz komplexnejšom a globalizovanom svete;
- prispievať k príprave budúcich odborníčov a odborníkov v oblasti verejnej politiky, akadémie a mimovládneho sektora, rozvíjať ich predpoklady a talent pre osobnostno-občianske a odbornoprofesionálne kompetencie;
- podporovať demokratickú kultiváciu a humanizáciu celej školy a celého výchovno-vzdelávacieho procesu;
- umožniť stredoškolským a iným žiačkam, žiakom, učiteľkám a učiteľom účasť na vzdelávacích a iných odborných podujatiach, ktoré CK OLP organizuje v spolupráci s partnermi ako dôležitú súčasť súťažných aktivít a prispieť tak k skvalitneniu výchovno-vzdelávacieho procesu.

Čl. 2

Štruktúra súťaže

(1) OLP sa organizuje pre žiačky a žiakov stredných škôl.

(2) Súťaž prebieha v školských, krajských kolách a celoštátnom kole. Školských kôl sa zúčastňujú všetky žiačky a všetci žiaci, ktorí prejavia o ne záujem. Krajských kôl sa zúčastňujú žiačky a žiaci, ktorí sa umiestnili na prvom mieste v školských kolách, prípadne na druhom mieste podľa odporúčenia školy a rozhodnutia predsedu alebo predsedníčky krajskej komisie OLP (ďalej „KK OLP“). Ak škola neorganizuje školské kolo a žiak/žiačka má individuálny záujem o účasť na krajskom kole, môže sa o súťaž uchádzať prostredníctvom školou potvrdenej individuálnej prihlášky. Z každého krajského kola postupuje do celoštátneho kola 8 najúspešnejších súťažiacich. V prípade rovnosti bodov rozhodne o postupujúcich príslušná porota/príslušné poroty podľa stanovených kritérií. O aktuálnych podmienkach súťaže informujú propozície príslušného ročníka OLP.

(3) Súťaž spravidla pozostáva z písomnej a ústnej časti na úrovni školského a krajského kola a z ústnej časti na celoštátnom kole. O podrobnostiach informujú propozície príslušného ročníka OLP.

(4) Termíny jednotlivých súťažných kôl sú stanovené v propozíciách príslušného ročníka OLP a termínovníku súťaží.

Čl. 3

Súťažné kolá

3.1 Školské kolo

(1) Školské kolo OLP vyhlasuje riaditeľ/riaditeľka školy, odborne a organizačne ho zabezpečuje školská komisia OLP (ďalej „ŠK OLP“).

(2) Úlohou ŠK OLP je propagovať OLP medzi žiačkami a žiakmi, usmerňovať ich, odporúčať im vhodnú literatúru a poskytovať im odbornú podporu.

(3) ŠK OLP postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a propozíciami príslušného ročníka OLP.

(4) Hranicu úspešnosti stanoví ŠK OLP. Úroveň výkonov súťažiacich hodnotí porota, ktorá na základe dosiahnutých výsledkov určí poradie. V prípade rovnosti bodov je rozhodujúci hlas predsedníčky/predseda ŠK OLP. Predseda/predsedníčka ŠK OLP oboznámi súťažiace a súťažiacich s výsledkami a vyhlási víťaza/víťazku/víťazky/víťazov podľa čl. 2, ods. 2 tohto OP.

(5) Námietky na priebeh súťaže možno adresovať predsedovi/predsedníčke ŠK OLP bezprostredne po vyhlásení výsledkov školského kola.

(6) Predseda/predsedníčka ŠK OLP vypracuje písomnú správu o priebehu a výsledkoch súťaže. Správu spolu s výsledkovou listinou poskytne predsedovi/predsedníčke KK OLP, organizátorovi, gestorovi a príslušnému okresnému úradu v sídle kraja do piatich dní po skončení súťaže.

3.2 Krajské kolo

(1) Krajského kola OLP sa zúčastňujú žiačky a žiaci podľa čl. 2, ods. 2 tohto OP.

(2) Krajské kolá organizačne zabezpečujú školy alebo školské zariadenia, ktoré na základe návrhu predsedníčky/predseda KK OLP poverí príslušný okresný úrad v sídle kraja. Poverená škola alebo školské zariadenie pozve súťažiace a súťažiacich do krajského kola najneskôr 10 dní pred jeho uskutočnením.

(3) OLP podľa možností zabezpečuje preklad súťažných podkladov (spravidla testu a téz) do maďarského jazyka prípadne iných jazykov národnostných menšín. O aktuálnych jazykových variantoch informuje prihláška do krajského kola.

(4) Hranicu úspešnosti stanovujú propozície príslušného ročníka OLP. Súťažiace a súťažiacich hodnotí krajská porota/krajské poroty po menovaní riaditeľom/riaditeľkou odboru školstva a športu okresného úradu v sídle kraja na základe návrhu predsedníčky/predseda KK OLP. Predsedníčka/predseda KK OLP navrhne počet porôt podľa potrieb súťaže a možností organizátora. Súťaž prebieha a poroty pracujú v súlade s OP OLP a propozíciami príslušného ročníka OLP. V prípade rovnosti bodov je rozhodujúci hlas predsedníčky/predseda KK OLP.

(5) Na základe podkladov poroty/porôt zostaví predseda/predsedníčka KK OLP poradie a v súlade s čl. 2., ods. 2 tohto OP OLP vyhlási mená súťažiacich, ktorí postúpia do celoštátneho kola. Podmienkou postupu do celoštátneho kola je vypracovanie písomnej práce na jednu z tém, ktoré stanovuje CK OLP v spolupráci s partnermi/garantmi tém. Pokyny k napísaniu a zaslaniu prác stanovujú propozície príslušného ročníka OLP.

(6) Námietky na priebeh súťaže možno adresovať predsedovi/predsedníčke KK OLP bezprostredne po vyhlásení výsledkov krajského kola.

(7) Predseda/predsedníčka KK OLP vypracuje písomnú správu o priebehu a výsledkoch súťaže. Správu spolu s výsledkovou listinou poskytne predsedovi/predsedníčke CK OLP podľa podmienok stanovených v propozíciách príslušného ročníka OLP a organizátorovi, gestorovi a príslušnému okresnému úradu v sídle kraja do piatich dní po skončení súťaže.

3.3 Celoštátne kolo

(1) Celoštátneho kola sa zúčastňujú žiačky a žiaci, ktorí sa umiestnili v 8 krajských kolách na prvých ôsmich miestach. Spolu súťaží 64 žiačok a žiakov.

(2) Celoštátne kolo OLP zabezpečuje po odbornou-obsahovej stránke CK OLP a odborní partneri, po organizačnej stránke CK OLP, organizácia poverená MŠVVaŠ SR a partneri.

(3) Priebeh spravidla 3-dňovej súťaže, hodnotenie súťažiacich a hranicu úspešnosti stanovujú propozície príslušného ročníka OLP a súťažný poriadok celoštátneho kola OLP.

- (4) Predseda/predsedníčka CK OLP vymenúva najmenej trojčlenné postupové poroty a najmenej trojčlennú finálovú porotu. V prípade rovnosti bodov je rozhodujúci hlas predsedníčky/predseda poroty.
- (5) Finálová porota vyhodnocuje a predseda/predsedníčka CK OLP vyhlasuje len bodový zisk súťažiacich na 1. – 12. mieste. Záznam o účasti ostatných súťažiacich sa zhotovuje v abecednom poradí, bez uvedenia bodového zisku a umiestnenia. Všetci súťažiaci a všetky súťažiace dostanú diplom.
- (6) Námietky na priebeh súťaže možno adresovať predsedovi/predsedníčke CK OLP na mieste konania súťaže najneskôr do 30 minút po vyhlásení výsledkov celoštátneho kola. Predseda/predsedníčka CK OLP na mieste rozhodne o spôsobe vybavenia námietky.
- (7) Súčasťou celoštátneho kola je spravidla bohatý odborný program za účasti kľúčových domácich a zahraničných partnerov, renomovaných domácich a zahraničných odborníkov a odborníkov. CK OLP preto podľa svojich možností pozýva na celoštátne kolo okrem súťažiacich aj pedagogický sprievod, t. j. ku každej súťažiacej/každému súťažiacemu jednu učiteľku/jedného učiteľa, ktorí sa venujú témam a súťaži OLP.
- (8) Predseda/predsedníčka CK OLP pripraví hodnotiacu správu o priebehu celého ročníka súťaže, ktorú zostavuje na základe hodnotiacich správ odborných komisií na nižších úrovniach a na základe vyhodnotenia celoštátneho kola. Správu spolu s výsledkovou listinou a prehľadom zapojenia žiakov a žiačok do súťaže na všetkých úrovniach zašle organizačnému útvaru ministerstva a organizácii poverenej MŠVVaŠ SR do 30 dní od ukončenia najvyššieho kola súťaže.
- (9) Predseda/predsedníčka CK OLP podľa možností zostavuje kroniku príslušného ročníka OLP, ktorá je obsahom správou celého ročníka. Obsahuje o. i. informácie o sprievodných odborných aktivitách, súťažné podklady krajských kôl, spracovanú spätnú väzbu, víťazné písomné práce, reportáže a príspevky, fotodokumentáciu. Kronika sa pripravuje ako online dokument a v prípade získania finančného krytia aj ako tlačенý dokument k dispozícii pre všetky subjekty OLP.

Čl. 4 **Riadenie súťaže**

- (1) OLP riadia odborné komisie: celoštátna, krajské a školské. Štruktúru komisií stanovuje predseda/predsedníčka komisie na základe potrieb, možností a podmienok práce komisie.
- (2) Celoštátna komisia OLP garantuje odbornú úroveň súťaže, pripravuje koncepciu a realizáciu súťaže, zabezpečuje obsahovú náplň súťaže, vrátane metodických, študijných a súťažných materiálov, riadi a usmerňuje činnosť krajských komisií a vyhodnocuje priebeh a úroveň jednotlivých ročníkov OLP.
- (3) Predsedu/predsedníčku celoštátnej komisie OLP vymenúva a odvoláva generálna riaditeľka/generálny riaditeľ sekcie ministerstva príslušnej podľa obsahového zamerania súťaže na základe návrhu odborných gestorov súťaže UNESCO katedry pre ľudskoprávne vzdelávanie Univerzity Komenského v Bratislave (UNESCO Chair for Human Rights Education) a Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku.
- (4) Členky a členov celoštátnej komisie OLP vymenúva a odvoláva generálna riaditeľka/generálny riaditeľ sekcie ministerstva príslušnej podľa obsahového zamerania súťaže na základe návrhu predsedu/predsedníčky celoštátnej komisie OLP. Členkami a členmi celoštátnej komisie OLP sú predsedníčky a predsedovia krajských komisií OLP, zástupcovia a zástupkyne gestorov, partnerov, spoluorganizátorov a relevantní odborníci a odborníčky.
- (5) Krajská komisia OLP riadi po odbornej a obsahovej stránke priebeh krajského kola v súčinnosti s celoštátnou komisiou OLP. Predsedníčku/predseda krajskej komisie OLP vymenúva vedúci odboru školstva okresného úradu v sídle kraja na základe návrhu

predsedníčky/predseda celoštátnej komisie OLP. Členky a členov krajskej komisie OLP vymenúva vedúci odboru školstva okresného úradu v sídle kraja na základe návrhu predsedníčky/predseda krajskej komisie OLP.

(6) Školská komisia OLP riadi po odbornej a obsahovej stránke školské kolo. Školskú komisiu vymenúva riaditeľ/riaditeľka školy.

(7) Členstvo v komisiách OLP je dobrovoľné a nezastupiteľné. Funkčné obdobie predsedníčky/predseda, členiek a členov odborných komisií je spravidla päťročné.

Čl. 5

Organizačné zabezpečenie súťaže

(1) Školské kolo OLP vyhlasuje, organizačne a finančne zabezpečuje riaditeľ/riaditeľka školy. Významnou zložkou organizácie je aj školská komisia OLP.

(2) Krajské kolo OLP organizačne a finančne zabezpečuje príslušný okresný úrad v sídle kraja. Významnou zložkou organizácie je aj krajská komisia OLP.

(3) Celoštátne kolo OLP organizačne a finančne zabezpečujú: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Karloveská 64, 842 58 Bratislava 4, tel.: +421 2 592 96 108, e-mail: iuventa@iuventa.sk / podatelna@iuventa.sk a celoštátna komisia OLP (kontaktné údaje predsedu/predsedníčky OLP pozri na konci OP OLP).

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže zabezpečuje finančné krytie OLP z finančných prostriedkov poskytnutých MŠVVaŠ SR formou kontraktu. Z rozpočtu súťaže uhrádza náklady na celoštátne kolá (ubytovanie, stravu, prenájom miestností, občerstvenie, tlač diplomov, výrobu medailí, ceny víťazkám a víťazom, náklady na sprievodný program, materiál na praktické úlohy, cestovné a honoráre členkám a členom porôt a oficiálnemu dozoru), sústreďenia pred medzinárodnými súťažami (ubytovanie, stravu, prenájom miestností, materiál na praktické úlohy, cestovné a honoráre lektorom a oficiálnemu dozoru), vycestovania slovenských delegácií na medzinárodné súťaže (cestovné, cestovné poistenie, víza, predodletové a popríletové ubytovanie), zasadnutia komisií (občerstvenie, cestovné), honoráre autorkám, autorom, recenzentkám, recenzentom, prekladateľkám, prekladateľom, lektorkám, lektorom, za organizačno-technické zabezpečenie podujatí a ďalšie náklady na podporné aktivity v súlade s poslaním súťaže. Návrh rozpočtu a odpočet čerpania pre národné a medzinárodné súťaže v rozsahu poverenia kontraktom predkladá IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže v stanovených termínoch MŠVVaŠ SR.

(4) Finančné prostriedky na zabezpečenie jednotlivých kôl OLP, sprievodných aktivít a s tým spojených činností môžu byť poskytnuté aj z iných rozpočtových kapitol alebo z mimorozpočtových zdrojov.

Čl. 6

Práva a povinnosti súťažiacich

Súťažiaci a súťažiaci OLP:

(1) majú právo na včasné a dostatočné informácie o organizovaní súťaže a o podmienkach účasti v nej.

(2) majú právo vopred poznať kritériá hodnotenia a po absolvovaní súťaže dostať diplom o účasti a umiestení v príslušnom kole OLP.

(3) majú povinnosť riadiť sa organizačným poriadkom súťaže, propozíciami a ďalšími zverejnenými dokumentmi súťaže, dostaviť sa včas na súťaž a rešpektovať rozhodnutia jednotlivých komisií OLP.

(4) majú právo podať námietky proti výsledkom a priebehu súťaže predsedníčke/predsedovi príslušnej komisie (školskej, krajskej, celoštátnej) podľa čl. 3 tohto OP OLP.

Čl. 7

Odborná príprava a medzinárodná úroveň súťaže

(1) CK OLP organizuje pred každým ročníkom súťaže vzdelávacie podujatia pre multiplikátorky a multiplikátorov ľudských práv a demokratického občianstva ako súčasť odbornej prípravy na všetky kolá súťaže. Počet a rozsah podujatí závisí od finančných možností organizátora a partnerov. Spravidla sa organizuje vzdelávacie podujatie pre učiteľskú i žiacku obec každého kraja SR. CK OLP podľa možností organizuje alebo spoluorganizuje ďalšie odborné podujatia pre učiteľky, učiteľov, žiačky a žiakov ako súčasť odbornej prípravy na všetky kolá súťaže.

(2) CK OLP má záujem organizovať medzinárodné kolo súťaže.

Čl. 8

Bezpečnosť a ochrana zdravia súťažiacich

(1) Pri organizovaní všetkých kôl OLP musí organizátor dôsledne dodržiavať platné legislatívne dokumenty pre oblasť bezpečnosti a ochrany zdravia detí a mládeže.

(2) Za bezpečnosť žiačok a žiakov počas školského kola zodpovedá riaditeľ/riaditeľka školy a príslušná školská predmetová komisia. Za bezpečnosť žiačok a žiakov vo vyšších kolách súťaže zodpovedá organizátor.

Čl. 9

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa organizačný poriadok súťaže Olympiády ľudských práv, schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom 2013-25/79131:14-925.

Čl. 10

Schválenie a účinnosť

Tento organizačný poriadok schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 3.10.2017 pod číslom: 2017/14229:1-10G0 s účinnosťou od 1.1.2018.